

Conseil de l'Égalité des Chances entre Hommes et Femmes
Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen
Rat für Chancengleichheit zwischen Männern und Frauen

**ADVIES NR. 2 VAN DE VASTE COMMISSIE ARBEID VAN DE RAAD VAN DE GELIJKE
KANSEN VOOR MANNEN EN VROUWEN, MET BETREKKING TOT HET
VOORONTWERP VAN BESLUIT VAN DE VLAAMSE REGERING TOT WIJZIGING VAN
HET BESLUIT VAN DE VLAAMSE REGERING VAN 8 JUNI 1999 TOT OPHEFFING VAN
HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 9 NOVEMBER 1984 BETREFFENDE DE
VOORWAARDEN VOOR TOELATING TOT BEPAALDE BETREKKINGEN BIJ DE
RIJSGESTICHTEN VOOR OBSERVATIE EN OPVOEDING ONDER TOEZICHT**

ADVIES NR. 2 van de Vaste Commissie Arbeid van de Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen, met betrekking tot het voorontwerp van besluit van de vlaamse regering tot wijziging van het besluit van de vlaamse regering van 8 juni 1999 tot opheffing van het koninklijk besluit van 9 november 1984 betreffende de voorwaarden voor toelating tot bepaalde betrekkingen bij de rijksgestichten voor observatie en opvoeding onder toezicht.

1. BEVOEGDHEID

De wettelijke bepalingen in kwestie zijn wel degelijk de artikelen 121 en 122 van de wet van 4 augustus 1978, aangezien de wet van 7 mei 1999 niet van toepassing is op het statutair personeel in dienst van de Gemeenschappen en de publiekrechtelijke rechtspersonen die zij onder hun gezag hebben.

Krachtens art. 122 moet een voorontwerp van besluit dat toelaat dat betrekkingen, op grond van hun aard, voorbehouden zouden worden aan personen van een bepaald geslacht, ter advies voorgelegd worden aan de Commissie Vrouwenarbeid. Krachtens art. 7 van het K.B. van 15 februari 1993 houdende oprichting van een Raad van de Gelijke Kansen, neemt zijn Vaste Commissie Arbeid de plaats in van de Commissie Vrouwenarbeid indien wettelijke of reglementaire bepalingen naar haar verwijzen.

2. VOORGAANDEN

Het K.B. van 9 november 1984 betreffende de voorwaarden voor toelating tot bepaalde betrekkingen bij de rijksgestichten voor observatie en opvoeding onder toezicht, dat de regel bevat volgens welke de opvoeders en toezichters van hetzelfde geslacht moeten zijn als de hen toe te vertrouwen minderjarigen, werd aangenomen in weerwil van het totaal negatief advies van de Commissie Vrouwenarbeid (nr. 15/9 van 9 mei 1983).

3. PRECEDENT: HET K.B. VAN 29 AUGUSTUS 1985 BETREFFENDE DE VOORWAARDEN TOT TOELATING TOT BEPAALDE BETREKKINGEN IN DE GEVANGENISSEN

Ook dit K.B., eveneens afkomstig van het Ministerie van Justitie, werd aangenomen in weerwil van het negatief advies van de Commissie Vrouwenarbeid (nr. 15/8 van 12 juli 1982).

Het werd vervolgens op geen enkele manier gewijzigd, zodat de aanwervingen van mannelijke en vrouwelijke gevangenisbewaarders gescheiden zijn gebleven, naargelang van de nood aan personeel in de mannen- en vrouwengevangenis.

Toen de Minister van Justitie een ontwerp voorstelde dat het gebruik van een quotum van gevangenisbewaarders van het ene geslacht voor gevangenen van het andere geslacht toestond, was de Vaste Commissie Arbeid derhalve van mening dat dit initiatief de reikwijdte van een uitzondering op het gelijkheidsbeginsel limiteerde en dus goedgekeurd moest worden (advies nr. 1 van 10 september 1999). Het ontwerp werd uiteindelijk het K.B. van 10 oktober 2000.

4. BIJZONDERHEDEN VAN HET VOORONTWERP DAT DOOR DE VLAAMSE REGERING WERD VOORGELEGD

Het besluit van 8 juni 1999 heeft het K.B. van 9 november 1984 opgeheven; deze opheffing is van toepassing op de datum die wordt bepaald door de bevoegde minister en de Minister van Ambtenarenzaken. De verklarende nota vermeldt dat deze bevoegdheidsverklaring voor verschillende instellingen gebruikt werd.

Het voorontwerp tot wijziging van het besluit van 8 juni 1999 wil terug een uitzondering op het beginsel van de gelijke toegang tot betrekkingen invoeren op basis van art. 122 van de wet van 4 augustus 1978. Het wil echter niet het geheel van de betrekkingen voorbehouden voor personen van een bepaald geslacht, maar een regel invoeren die stelt dat minstens 50% van de opvoedkundige betrekkingen moeten toegekend worden aan personen van hetzelfde geslacht als de jongeren die aan hen worden toevertrouwd. Deze methode is dus de omgekeerde van die die leidde tot het K.B. van 10 oktober 2000 (hierboven, 3).

5. JURIDISCHE MOEILIKHEDEN

Ze zijn van tweeërlei aard:

5.1. Art. 122 van de wet van 4 augustus 1978, waarin art. 2, § 2 van de richtlijn 76/207 weergegeven wordt, voorziet dat het geslacht een doorslaggevende voorwaarde kan vormen bij de toelating tot bepaalde betrekkingen “wegens de aard of de uitoefeningsvoorwaarden ervan”. Het lijkt dus noodzakelijk dat het voorontwerp tot wijziging van het besluit van 8 juni 1999 uitdrukkelijk formuleert waarom minstens 50% van de betrekkingen moeten voorbehouden worden aan begeleiders van hetzelfde geslacht als de jongeren in kwestie.

De bepaling (het ontwerp van art. 2bis, 1° §, al. 2) die de bevoegde minister toelaat om het quotum van 50% te overschrijden moet a fortiori een formulering gebruiken die preciezer is dan “om organisatorische redenen of uit veiligheidsoverwegingen”, aangezien de jurisprudentie van het Hof van Justitie eist dat de uitzonderingen op het gelijkheidsbeginsel buitengewoon goed gemotiveerd zijn (arrest *Johnston*, 222/84 van 15 mei 1986).

5.2. Het is overigens niet duidelijk of, gezien de gedeeltelijke toepassing van het besluit van 8 juni 1999, de aanwervingsprocedures van begeleiders nu gescheiden of gemengd zijn.

Als de procedures gescheiden zijn, roept het voorontwerp geen bijzonder probleem op aangezien de overheid de vacante betrekkingen toekent door naargelang de noden te putten uit de reserves van mannelijke of vrouwelijke kandidaten.

Als de procedures gemengd zijn, leidt het voorontwerp tot het feit dat de voorkeur zou kunnen worden gegeven aan een minder goed gerangschikte mannelijke of vrouwelijke kandidaat in plaats van aan degene die hem of haar voorafgaat. Deze mogelijkheid lijkt in tegenspraak met de jurisprudentie van het Hof van Justitie, dat de kwestie van de quota enkel nog maar heeft moeten voorzien vanuit de invalshoek van positieve acties (art. 2, § 4 van de richtlijn 76/207). Zijn beslissingen ter zake hebben echter nooit een voorkeursysteem toegelaten behalve bij gelijkwaardige kandidaten; het heeft de eventualiteit van een voorkeur voor een minder goed gerangschikte mannelijke of vrouwelijke kandidaat duidelijk verworpen (arrest *Abrahamsson en Anderson*, C-407/98 van 6 juli 2000).

Het artikel 2bis, § 2 in het voorontwerp overtreedt deze rechtspraak.

6. SLOTBEMERKING

Krachtens art. 122 van de wet van 4 augustus 1978, moeten de voorontwerpen van besluit ook worden voorgelegd aan het Gemeenschappelijk Comité voor alle overheidsdiensten (het Comité "A"). De tekst voorziet niet dat een ontwerp, omdat het slechts betrekking heeft op het personeel dat onder één enkele onderhandelingssector ressorteert, enkel in het comité van deze sector kan onderhandeld worden. Deze bevoegdheid van het Comité A overlapt dus die van het comité van de sector, waaraan de voorgestelde maatregelen, gezien hun onderwerp, zeker moeten voorgelegd worden.

7. ADVIES VAN DE VASTE COMMISSIE ARBEID

De Commissie deelt de bezorgdheid van de Vlaamse regering om de jongeren in kwestie een gemengde opvoeding te verschaffen; het was overigens de hoofdmotivering van het advies nr. 15/9 van de Commissie Vrouwenarbeid.

Op voorwaarde dat de juridische moeilijkheden die in punt 5 worden uitgelegd opgelost worden, kan de Commissie dus een gunstig advies geven rond dit voorontwerp. Ze beveelt echter wel aan dat er een bepaling in wordt opgenomen voor een regelmatige evaluatie, in het bijzonder wanneer er een quotum van meer dan 50% wordt bepaald.